

Utlåtande 2017:92 RI (Dnr 106-837/2016)

Kriminalitet som hinder för företagande i Stockholm

Motion (2016:60) av Monika Lozancic (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:60) av Monika Lozancic (M) om kriminalitet som hinder för företagande i Stockholm anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige av Monika Lozancic (M) anfördes att Stockholms Handelskammare i mars 2016 presenterade en undersökning som beskriver hur kriminaliteten påverkar företagandet i Stockholm. Företag i områden med hög arbetslöshet och låga inkomster uppgav sig vara mer utsatta för stöld, vandalisering, hot och våld, jämfört med företag i andra områden. Monica Lozancic menar att förutsättningar för företagandet skiljer sig åt beroende var i Stockholm verksamheten bedrivs samt att brottsligheten begränsar förmågan hos drabbade företag att expandera och erbjuda nya arbetstillfällen vilket också bidrar till högre arbetslöshet. Mot bakgrund av det förslår motionären att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt Invest Stockholm Business Region AB att mäta och rapportera kriminalitetens påverkan på företagares trygghet samt att redovisa de åtgärder som vidtagits i syfte att minska kriminalitetens konsekvenser på företagandet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, Företagarna Stockholms Stad och Stockholms Handelskammare. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Stockholm Business Region AB. Företagarna Stockholms Stad och Stockholms Handelskammare har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att motionens förslag, det vill säga utveckla indikatorer, analysera och rapportera läget samt att genomföra brottsförebyggande åtgärder, är i stort sett identiska med Stockholm Business Region AB:s nuvarande ordinarie uppdrag inom trygghet och säkerhet.

Stockholms Stadshus AB stödjer att staden, utifrån trygghets- och säkerhetsprogrammet, samverkar med Polismyndigheten, som har det övergripande ansvaret för kriminalitet och trygghetsfrågor och bedömer att kriminalitetens påverkan på företagandet inom olika stadsdelar genom detta arbetssätt motverkas och därmed tillgodoser syftet med motionärens förslag.

Mina synpunkter

Kriminalitet får aldrig tillåtas att begränsa friheten i Stockholm. Vi som bor i denna stad ska kunna känna oss trygga och våga leva det liv som vi strävar efter. Som invånare i staden ska du kunna bedriva verksamheter utan att känna att du hotas av brottslighet.

Det är därför stadens arbete för ökad trygghet är så viktigt. Som stadsledningskontoret påpekar är frågan om att skapa trygghet och möjlighet för tillväxt för företag i stadens olika delar redan idag en viktig uppgift. Det framgår av det gällande Trygghets- och säkerhetsprogrammet och avses vara en viktig uppgift även i det kommande programmet. I budgeten finns det föreslagna pilotprojektet Förstärkt samordning av trygghets- och brottsförebyggande arbete, som ska bidra till en lärande organisation och ge verksamheterna större förutsättningar att identifiera, genomföra och följa upp verkningsfulla åtgärder när det gäller bl.a. gängkriminalitet.

Att staden arbetar aktivt för att öka tryggheten förtar inte det faktum att det övergripande ansvaret för att öka tryggheten och beivra brott åligger polisen. Det är därför viktigt att verksamheterna och inte minst stadsdelsnämnderna arbetar nära och tillsammans med polisen.

Motionens konkreta förslag anses av berörda verksamheter ligga nära den befintliga verksamheten varför motionen föreslås besvarad.

Bilaga

Motion (2016:60) av Monika Lozancic (M) om kriminalitet som hinder för företagande i Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Anna König Jerlmyr (M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:60) av Monika Lozancic (M) om kriminalitet som hinder för företagande i Stockholm bifalls.
2. Därutöver anfördes följande.

Kriminalitet och företagsklimat behandlas ofta som två separata frågor, men studier har pekat på att kriminalitet är en av de faktorer som tydligt påverkar företagandets förutsättningar. Brottslighet är en del av företagens vardag. Tryggheten har en direkt inverkan på företagens ekonomi, service och utbud. Inte minst är det i utanförskapsområden som problemen med brott är så stora att många företag överväger att flytta eller lägga ned sin verksamhet.

Företag i utanförskapsområden är i högre utsträckning utsatta för stölder, skadegörelse, hot eller våld. Som en följd av detta uppger var fjärde företagare där i Handelskammarens rapport att deras ekonomi har försämrats på grund av utsattheten för brott och var tionde att de enbart av det skälet överväger att helt lägga ned eller flytta verksamheten.

När en stadsdel inte upplevs som trygg påverkas direkt möjligheten till nyföretagande och expansion av företag. Samtidigt vet vi att det är näringslivet och företagandet som gör skillnad. 4 av 5 nya jobb skapas av småföretag, med färre än 50 anställda. Politiken måste säkerställa att det finns så få hinder som möjligt för att dessa ska kunna växa fram, speciellt där de behövs som mest. Av trygghetsskäl skiljer sig dock förutsättningarna för företagande åt beroende på var verksamheten bedrivs. Kriminaliteten drabbar i första hand lokala företag och begränsar deras förmåga att expandera och erbjuda nya arbetstillfällen. Kriminalitet blir därmed inte bara ett resultat av, utan också en förklaring till högre arbetslöshet.

Om inte företagarna, som skapar arbetstillfällen och levande miljöer, kan bedriva verksamhet på just de platser där de behövs som bäst kan i förlängningen tryggheten försämrats och integrationen bli lidande med ett förvärrat utanförskap och negativ utveckling för Stockholm som följd. Det är en utveckling som vi inte kan acceptera. När otryggheten ökar får inte politiken tveka att agera. När rapporter pekar på att kriminaliteten är ett hinder för företagande borde det vara självklart att vi utvecklar arbetet ytterligare med att försöka förstå hur och varför för att kunna skapa bästa möjliga förutsättningar för företagare och nya jobb.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:60) av Monika Lozancic (M) om kriminalitet som hinder för företagande i Stockholm anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 19 april 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige av Monika Lozancic (M) anförts att Stockholms Handelskammare i mars 2016 presenterade en undersökning som beskriver hur kriminaliteten påverkar företagandet i Stockholm. Företag i områden med hög arbetslöshet och låga inkomster uppgav sig vara mer utsatta för stölder, vandalisering, hot och våld, jämfört med företag i andra områden. Monica Lozancic menar att förutsättningar för företagandet skiljer sig åt beroende var i Stockholm verksamheten bedrivs samt att brottsligheten begränsar förmågan hos drabbade företag att expandera och erbjuda nya arbetstillfällen vilket också bidrar till högre arbetslöshet. Mot bakgrund av det förslår motionären att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt Invest Stockholm Business Region AB att mäta och rapportera kriminalitetens påverkan på företagares trygghet samt att redovisa de åtgärder som vidtagits i syfte att minska kriminalitetens konsekvenser på företagandet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, Företagarna Stockholms Stad och Stockholms Handelskammare. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Stockholm Business Region AB. Företagarna Stockholms Stad och Stockholms Handelskammare har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer med motionärens uppfattning om att utvecklingen av företagandet i Stockholm, inte heller företagsklimatet i stort, får hindras eller försämrats av kriminalitet. I Trygghets- och säkerhetsprogrammet 2013-2016 och det kommande programmet för 2017-2020 är företagare en viktig och uttalad målgrupp.

Antalet anmälda brott och känsla av trygghet skiljer sig åt mellan stadsdelsområdena. Den upplevda tryggheten följer variationerna i stadsdelsområdenas sociala riskfaktorer – där sociala risker uppvisar höga nivåer är

den upplevda tryggheten lägst. Dock visade Stadens trygghetmätning 2014 att en klar majoritet av stockholmarna inte oroar sig för att utsättas för brott.

Stockholms stad bedriver ett målinriktat arbete för att skapa trygghet och säkerhet för alla boende, företagare och besökare. För att öka förutsättningarna att klara dessa utmaningar och krav har staden utvecklat och formaliserat arbetet i form av "Trygghets- och säkerhetsprogrammet". Programmet ger samtliga nämnder och bolag i uppdrag att utifrån sina ansvarsområden utforma och vidta åtgärder för att minska antalet brott och öka trygghet hos boende, företagare och besökare.

Det brottsförebyggande arbetet är en central del av stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete och samtliga förvaltningar och bolag ska ha en ansvarig för det brottsförebyggande arbetet. Detta ansvar gäller även Invest Stockholm Business Region AB som ska planera och genomföra trygghets- och säkerhetsarbete inom sitt verksamhetsområde. Ansvar för arbete med trygghet och säkerhet åligger även stadsdelsnämnderna som har ett områdesansvar inom sina geografiska gränser. Då det brottsförebyggande arbetet till stor del bedrivs i samverkan med andra aktörer ska det i samtliga stadsdelsförvaltningar dessutom finnas ett lokalt brottsförebyggande råd.

Under 2016 har stadsdelsnämndernas brottsförebyggande arbete i samverkan med lokalpolisområdena formaliserats i lokala överenskommelser där målet med samverkan är minskad brottslighet och ökad trygghet i lokalsamhället. Överenskommelserna utgår från geografiska problembilder baserade på ett antal indikatorer, bland annat trygghetsundersökningar och medborgarperspektiv. En ökad upplevd kriminalitet och otrygghet hos företagare i ett område skulle lämpligen ingå som underlag i en sådan problembild.

Stadsledningskontoret anser att motionens förslag, det vill säga utveckla indikatorer, analysera och rapportera läget samt att genomföra brottsförebyggande åtgärder, är i stort sett identiska med bolagets nuvarande ordinarie uppdrag inom trygghet och säkerhet. Mot bakgrund av detta finner stadsledningskontoret ingen anledning att ge Stockholm Business Region AB ytterligare uppdrag på området.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 10 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

Stockholm Business Region AB:s (SBR) remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm växer och det är fler än någonsin som vill flytta hit. Det är i grunden positivt och något som är välkommet. Samtidigt glider Stockholms stadsdelar isär

och ett utanförskap växer fram i delar av staden. Ur ett näringslivsperspektiv blir alla vinnare om hela samhället ses som en attraktiv marknad för investeringar, och där så många invånare som möjligt är anställningsbara i ett diversifierat näringsliv. Trygghetsfrågan är en central utmaning i det arbetet. Befintliga entreprenörer och handlare, eller nya företag som vill etablera sig i stadens alla delar måste kunna känna tillit till samhällets funktioner. Polisiär närvaro är en central del i detta samtidigt som staden och civilsamhället har en stor uppgift att fylla för ökad trygghet.

Stockholm Business Region instämmer med motionären om att tryggheten är viktig för företagsklimatet. Bolaget ser samtidigt att arbetet med kriminalitet och trygghetsfrågor i första hand bör hanteras av Polismyndigheten i samarbete med berörda experter från stadens förvaltningar och civilsamhället.

Undersökningar om tryggheten i samhället tas regelbundet fram av flera olika aktörer i samhället och mycket material finns att hämta från bland annat BRÅ. Bolaget ser därför inte att Invest Stockholm ska skapa särskilda indikatorer och avrapportering kring kriminalitetens påverkan på näringslivet. Att bolaget mäter kriminalitetens effekt på näringslivet kommer vara av ringa betydelse för den information som samhället redan har kring de effekter kriminaliteten medför.

Stockholm Business Region bidrar med bolagets kompetens och resurser i de fall staden ser behov av bolagets stöd till polisen i dess arbete med lokala trygghetsfrågor. I det lokala trygghetsarbete som sker i stadsdelarna finns till exempel en samverkan med lokala företagsgrupper.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen konstaterar att staden bedriver ett arbete kring trygghetsfrågor såväl inom dess fastighetsbestånd som i yttre närmiljö. I finansborgarrådets förslag till budget för Stockholms stad 2017 framgår att det finns mål om att stockholmarnas upplevda trygghet ska öka och den faktiska brottsligheten ska fortsätta minska.

I budgeten framgår vidare att det kommande trygghets- och säkerhetsprogrammet för perioden 2017-2020 kommer innebära en tydligare riktning och ambitionshöjning inom ett flertal områden. Det i budgeten föreslagna pilotprojektet *Förstärkt samordning av trygghets- och brottsförebyggande arbete* ska bidra till en lärande organisation och ge verksamheterna större förutsättningar att identifiera, genomföra och följa upp verkningfulla åtgärder när det gäller bl.a. gängkriminalitet. Även långsiktiga samarbetsformer med civilsamhälle och andra aktörer på lokal och stadsövergripande nivå kommer att vidareutvecklas. Det förebyggande trygghetsarbetet ska göras i nära samarbete med polisen, idéburen sektor och nyckelpersoner ute i stadens verksamheter.

Koncernledningen stödjer att staden, utifrån trygghets- och säkerhetsprogrammet, samverkar med Polismyndigheten, som har det övergripande ansvaret för kriminalitet och trygghetsfrågor.

Inom ramen för det beskrivna arbetet bedömer koncernledningen att kriminalitetens påverkan på företagandet inom olika stadsdelar genom ett strukturerat och samordnat arbetssätt motverkas, och därmed tillgodoser syftet med motionärens förslag. Koncernledningen delar SBR:s bedömning att det inte finns behov av att ta fram ytterligare indikatorer eller att utforma särskilda åtgärder för övervakning av kriminalitetens påverkan på näringslivet.